ULTIMA ORA

Şedinţele solemne de eri ale Corpurilor Legiuitoare

Comemorarea Regelui Ferdinand

CAMERA

La ora 3 şi 30, d. preşedinte N. N. Săveanu a deschis şedinţa, fiind pe banca ministerială toţi membrii guvernului, iar în incintă aproape toţi deputaţii.

Majoritatea şi opoziţia compacte. Aproape toţi sunt în negru.

Cel dintâi ia cuvântul d. Ion Brătianu, preşedintele consiliului de miniştri.

Cuvântul guvernului

D. prim-ministru Ion I. C. Brătianu, a rostit următorele în numele guvernului:

Domnule Preşedinte,

In numele guvernului, cu Ţara întreagă de astăzi şi de mâine, mă închin cu evlavie şi recunoştinţă în faţa memoriei Primului Rege al României întregite.

Nu ne este dat nouă, contimporanilor să aşezăm acum în înţălţişarea ei definitivă măreţia acestei Domnii. Ea îşi va dobândi, în istorie, întreaga ei strălucire şi adevăratul ei înţeles desluşit prin trudele şi aspiraţiunile milenare ale neamului nostru!

Ne-a fost dat însă nouă, care în orice împrejurări ne socotim în serviciul celui care poartă Coroana şi cărora ne-a fost îngăduit să-I apropiăm în clipele cele mai hotărîtoare, să ne putem mai limpede da seamă de virtuţile omului pe care s'a întemeiat opera marelui Suveran.

Simţământul datoriei, până la cea mai desăvârşită jertfă de sine, dragostea de ţară, mai presus de orice altă grijă pământească, bărbăţie neînfrântă în timp de război, înţelepciune blândă în timp de pace, credinţă neclătinată, înaltă pricepere a tutuor aspiraţiunilor naţionale şi a tutuor suferinţelor sociale, au fost însuşirile temeinice ale Regelui, căruia România îi datoreşte unitatea naţională şi reformele democratice care îi asigură roadele.

Nu putem evoca aceste însuşiri, precum nu putem aminti fapta Regelui Ferdinand fără ca gândul nostru să se îndrepte cu îndurerare şi gratitudine către Tovarăşa vieţei Lui, către Regina care i-a stat alături în neclintită unire şi vrednic ajutor, precum o ştiu toţi cei care au trăit marile zile ale Domniei Lor şi precum atât de duios mărturisesc supremele cuvinte ale celui pe care îl plângem.

In încercarea durerei noastre o mare mângâere ne îmbărbătează: ea este rodul firesc al celor 60 de ani de monarhie constituţională. Principiile acestui aşezământ punând pe capul Regelui Mihai Coroana de oţel a României, îşi află astfel consacrarea lor desăvârşită.

Regele Carol a întemeiat Dinastia naţională prin înţelepciunea Sa. Regele Ferdinand a întărit-o identificând-o cu aspiraţiunilor neamului.

Cu Regele Mihai ea se afirmă în conştiinţa tutulor ca o condiţiune indispensabilă şi indiscutabilă a neturburatei continuităţi în viaţa şi desvoltarea Statului.

Grijile şi aspiraţiunile, trudele ca şi bucuriile tot ce munceşte la olaltă sufletul unui popor, trezeşte conştiinţa lui şi cu dânsa solidaritatea din care isvorăsc puterile naţionale.

Mai viu însă decât oricare alta (adresându-se opoziţiei), durerea comună poate închega asemenea solidaritate; fie ca sub stăpânirea ei, ca un suprem omagiu către Marele Rege, să strângem rândurile noastre pentru a înfrunta, în linişte şi cu bine, datoriile poruncitoare ale viitorului.

Nu pot sfârşi aceste cuvinte fără a exprima cu nestăpânită emoţiune durerea noastră adâncă, atunci când ne despărţim de Suveranul înţelept şi bun care în marea dar prea scurta Lui Domnie, ne-a cinstit pe colaboratorii mei şi pe mine cu atâta încredere şi ne-a îngăduit să-i stăm alături în cele mai de cumpănă şi hotărîtoare vremuri. (ovaţii prelungite, aplauze furtunoase).

Cuvântul partidului naţional-ţărănesc

D. Iuliu Maniu citeşte următoarele:

Domnule Preşedinte,

Adânc îndureraţi, deplângem încetarea din viaţă a Regelui învingător Ferdinand I, căruia I s'a dat să poarte primul coroana României întregite, înfăptuite prin virtuţile sale şi ale naţiunei. Va fi pentru toate timpurile un merit nepieritor al Său de a fi dat în ceasul hotărîtor ascultare instinctului popular şi de a fi ştiut să concentreze toate energiile naţionale spre ţinta dorită de toată suflarea românească.

Istoria va consacra pentru vecie pe căpitanul, care în fruntea oştirilor Sale biruitoare a adăogat la gloria militară a armatei române, luptele dela Tisa, care au încununat definitiv opera de desrobire a întregului neam.

Iniţiarea prevăzătoare şi înfăptuirea fără şovăire a reformei agrare în vechiul regat şi ridicarea la autoritatea legilor ţării a legiuirilor agrare revoluţionare din Ardeal, Banat şi Basarabia au dat dovada înţelepciunei Sale de domnitor, care simte curenţele ce clocotesc în adâncul sufletelor şi trebuinţa imperioasă de a da soluţiunile practice corespunzătoare concepţiunilor de dreptate socială, pe care mulţimea o doreşte în mod nedefinit, dar pe care cei cari conduc destinele naţiunilor trebue s'o transforme în realitate socială.

Regele Ferdinand a dat fiinţă reală aspiraţiunilor obşteşti de neatârnare şi de înfrăţire desăvârşită a întregului neam, a dat o nouă întruchipare de o strălucire fără seamăn vitejiei strămoşeşti, isvor de mândrie şi nădejde în secolele de suferinţă, şi a înfăptuit dreptatea pământului lătător de hrană trupească şi de legământ sufletesc către glia şi sara strămoşească.

Victorios în război, întemeietor al unităţii naţionale şi îndrăzneţ reformator al întocmirilor sociale, El va străluci nemuritor deasupra generaţiilor viitoare, iar noi adânc mişcaţi de suferinţele ultimelor Sale zile, ne închinăm naintea memoriei şi faptelor Sale, care vor rămâne şi trimiem cele mai adânc simţite condoleanţe îndureratei noastre Regine, părtaşe nobilă a înfăptuirilor Sale, precum şi întregei Dinastii.

Partidul Naţional-Ţărănesc crede că aceste momente de adâncă jale şi grea încercare trebue folosite ca un prilej de reculegere sufletească pentru o puternică unire a forţelor naţionale, în scopul închegării neîntrerupte a legăturii între Dinastie şi naţiune, pe temeiul principiului de suveranitate naţională.

Animat de această stăruinţă şi cu credinţa lui neclintită către ţară şi Tron şi în voinţa lui dârză de a asigura Naţiunii un sistem de guvernământ întemeiat pe egalitate, libertate şi dreptate, Partidul Naţional-Ţărănesc nu se poate solidariza cu regimul de violenţă şi ilegalitate a guvernelor ce s'au succedat, care au viciat până acum viaţa noastră publică şi în consecinţă îşi declină orice răspundere pentru situaţia creată de acest regim.

Pierderea dureroasă a Regelui Ferdinand I impune însă în situaţia critică de astăzi tuturor factorilor politici să asigure înainte de toate soliţia închegare a unităţii naţionale a tuturor românilor şi a tuturor provinciilor unite, să realizeze desvoltarea normală şi paşnică a vieţei naţionale şi consolidarea statului român pe baza unei ordine de drept. Intrând în funcţiune Regenţa, care deşi alcătuită fără concursul liber exprimat al naţiunei, este astăzi chemată să exercite puterile regale, Partidul Naţional-Ţărănesc nu poate nesocoti această situaţie de fapt, dar cere dela deţinătorii puterii regale asigurarea respectului desăvârşit al legilor, al drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti, dreapta apreciere a voinţei naţional obşteşti, singura chemată să hotărască soarta naţiunei, justa aşezare a provinciilor unite în organizaţia statului şi legala ocrotire a intereselor şi drepturilor lor, flagrant nesocotite de guvernele de până acum.

Drept consecinţă, Partidul Naţional-Ţărănesc cere, ca un prim pas spre normalizarea vieţei noastre publice, dizolvarea actualului parlament, isvorît din violenţă şi fraudă şi decretarea imediată a unor alegeri legale care să permită o manifestare sinceră a voinţei naţionale, spre a pune capăt regimului arbitrar, care ameninţă însăşi existenţa noastră naţională.

Declaraţia saşilor

D. dr. HANS OTTO ROTH, preşedintele partidului german, a făcut următoarea declaraţie:

Domnule Preşedinte,
Domnilor Deputaţi,

Moartea Regelui Ferdinand a zdruncinat puternic poporul german din România.

Cu el a eşit din rândul vieţuitorilor un suveran care întreaga sa viaţă a jertfit-o ţării, al cărei domn era. La 9 Mai 1889 ca moştenitor al tronului a rostit cuvintele: „Voiu contopi existenţa mea cu existenţa ţării". Această făgăduinţă a ţinut-o până în ultima clipă, jertfind ţării sale tot, ce un om are de jertfit. Astfel viaţa lui este strâns legată de soarta statului şi a poporului român.

Pentru soarta minorităţilor Regele Ferdinand avea o adâncă înţelegere. Pentru poporul german din România, cu care avea o legătură de sânge avea totdeauna un interes viu şi cald. Exprimăm în această clipă adânc mişcaţi mulţumirile noastre pentru grija lui părintească.

Moartea Regelui, care a zguduit adânc poporul german din România, nu poate să-l clatine în fidelitatea sa către Ţară şi Tron.

Credinţa şi iubirea, pe care am resimţit-o pentru Ilustrul Defunct le vom păstra neştirbite şi pentru Majestatea Sa Regele Mihai I. Pătrunşi de principiile de drept şi legalitate, declar în numele partidului german din România că viaţa noastră va fi călăuzită şi de acum înainte de simţimintele loialităţii şi fidelităţii către Ţară şi Tron.

Declaraţia partidului maghiar

D. GH. BETHLEN citeşte următoarea declaraţie: Domnule preşedinte, domnilor deputaţi, din încredinţarea partidului maghiar şi în numele întregului popor maghiar din România, exprim cu deplină sinceritate sentimentele noastre de durere şi doliu.

Poporul maghiar a adus cu sine sentimentul său dinastic şi fidelitatea sa tradiţională faţă de Tron. Supuşii maghiari împărtăşesc sincer şi lealitate neclintită, doliul poporului român şi se închină în faţa memoriei defunctului său Rege. Voinţa Atotputernicului a fost ca Acela, pe care l-a ales în capul milioanelor, să ajungă numai prin suferinţe mari, sufleteşti şi fizice în lumea dreptilor.

Exprimând condoleanţele poporului nostru, ne adresăm cu omagii jalnice Familiei îndurerate. Sentimentele împărtăşite ale tuturor supuşilor să O mângâe în durerea Ei adâncă.

Cuvântul evreilor

D. WILHELM FILDERMANN, în numele „Uniunii evreilor români" a citit următoarele:

„A murit Regele Mare, care înfăptuit visul secular al poporului român.

Din primul moment al urcării sale pe tron, a pus grija pentru întărirea patriei prin binele tuturor supuşilor săi, deasupra oricăror altor preocupări, dând ţării şi viaţa şi conştiinţa sa.

La răspântia istoică a marilor înfăptuiri a aprins o făclie strălucitoare, care a luminat drumul larg şi neted din pânze definitive şi eterne. Nu i-a fost dat să sune de îndată goarna victoriei, lipindu-şi însă urechea de pământul ţării, îi fu doar să audă glasul dorului, rodit în ţărâna pământului cu lăcrămile şi cu sângele mijlor de martiri.

Drept şi mândru, omul care s'a învins pe sine, a privit cu încredere la făclia ce aprinsese în conştiinţa sa şi a ţării. In durere, dar în linişte convinsă, susţinut de marea Regină, a pregătit revanşa dela Mărăşeşti, de la Mărăşti şi dela Oituz.

Şi pacea a venit. Cu o intuiţie penjală, Regele glorios şi-a dat seama că un popor nu este mare numai prin întinderea ce o stăpâneşte sau prin mulţimea milioanelor de locuitori, ci prin independenţa lor economică şi prin libertatea lor politică.

Alte ţări au plătit cu lupte sângeroase, cu revoluţii şi războaie civile aceste cuceriri. De aceea, pacea n'a fost pentru Repele glorios, prilej de olihnă, ca şi războiul, pacea a fost pentru el prilej de aspră şi statornică muncă pentru binele şi propăşirea ţării.

Prin el şi prin nobila renunţare a unor mari români, pământul ţării a fost împărţit vinelor ce-l rodesc, ţăranii cari au dobândit odată cu independenţa economică, libertatea politică.

Dar dacă cetăţenii României întregite, unii în dragostea de ţară, aduc cu pioasă emoţiune prinosul lor de slavă marelui Rege, noi, evreii români avem şi motive deosebite ca să-i slăvim memoria.

Dela începutul strălucitei sale domnii, am văzut în jurământul său de bun român chezăşia legalei noastre îndreptăţiri. In ceasurile cumplite, dar glorioase ale războiului, când ostaşii evrei luptau la olaltă cu dorobanţul român, amestecându-şi trupurile şi sufletul în glia românească, mâna regească, făuritoare de biruinţe, a pus pe pieptul a mii de ostaşi evrei semnul neperitorului lor eroism.

Iar când pacea a sunat pentru toţi, Regele Ferdinand şi-a întors privirea şi către străvechiul popor biblic, legat de pământul românesc, şi dela înălţimea Tronului, a statornicit în clasice cuvinte devotamentul şi abnegaţia de care evreii la olaltă cu românii au dat dovada.

Luând parte de aproape la viaţa de toate zilele, a tuturor păturilor sociale ale ţării, a zis, Regele, în 1917, unei delegaţiuni a U. E. R.: „Am ajuns de mult la convingerea şi sunt mulţumit să constat în împrejurările actuale că nu m'am înşelat că toţi locuitorii de pe pământul român, fără diferenţă de religie sau de rasă, sunt animaţi de aceleaşi sentimente înalte şi de fraternitate".

Iar, când eroarea şi minciuna încercau să întunece gloria neperitoare, pe care El a voit-o şi a cucerit-o la o laltă cu toţi fiii ţării şi pentru toţi fiii ţării, Marele Rege a spus cuvântul de dragoste şi înfrăţire între toţi:

„Spuneţi, mi-a declarat Marele Rege în Mai 1923, că am fost cel dintâi care am cerut şi am susţinut la Iaşi că trebuie să se dea evreilor, drepturile cetăţeneşti, şi că păstrez astăzi aceeaş părere despre necesitatea drepturilor acordate evreilor, părere dela care nu mă dezic".

Până în ceasurile din urmă, în taina gândurilor celor mai ascunse, slăvitul rege şi-a purtat simţirea şi spre supuşii săi evrei. In testamentul, care va rămâne un document de înălţare sufletească, El ne-a trimis un ultim gând de ocrotire şi de iubire.

Insufleţiţi de dorinţa ca prin munca lor nepregetată, ca şi până acum, să întărească şi să înalţe patria, şi hotărîţi ca în totdeauna să-şi îndrepte păsurile către Ţară şi Tron, pentru aşezarea unei stări de pace şi bunăînvoire între cetăţeni, evreii români vor păstra cu sfinţenie amintirea binului şi dreptului Rege.

In faţa ţării şi a Tronului, populaţiunea evreiască declară că-şi va face neclintit datoria, în ordine şi legalitate, în spiritul operei eterne, săvârşite de marele şi gloriosul Repe Ferdinand I.

Populaţiunea evreiască va fi deapururi în rândurile acelora cari vor înconjura cu dragoste şi devotament pe M. S. Regele Mihai I. (Aplauze prelungite şi strigăte de Bravo), Tronul şi Dinastia, spre fericirea şi consolidarea patriei.

Numai făcând să-i fie veşnice înfăptuirile vom cinsti, în deplină conştiinţă a unei sfinte îndatoriri memorin sa.

Cu aceste sentimente, în acest când şi cu această hotărîtă voinţă, populaţia evreiască strigă: Trăiască România întregită,

Trăiască poporul român,

Trăiască Regele (Aplauze prelungite pe băncile majorităţii).

Cuvântarea d-lui C. Banu

D. C. BANU, în numele majorităţii spune:

Pătrunsă de durere dar înălţată prin marea pildă a vieţei Lui, majoritatea acestei Adunări, ca întreg neamul, preamăreşte memoria Regelui, care n'a murit decât spre a trăi mai viu în sufletele noastre. Dacă trupul, neputincios ca tot ce este materie, s'a supus legilor Firei, sufletul însă, esenţă divină, înfrânge moartea şi, descătuşat de lanţurile pământeşti, ne apare în toată puritatea şi toată strălucirea lui.

Atât de adevărat este că, sub lespezile Curţii-de-Argeş, nu am săpat un mormânt ci un isvor de lumină, pentru noi cei cari L-am cunoscut fără a-L preţui poate îndeajuns, pentru cei cari, după noi, vor urma în şirul nenumărat al anilor, şi cari cu atât mai mult II vor preţui cu cât mai îndepărtată va fi perspectiva Istoriei.

A fost un Rege care şi-a iubit poporul şi l-a servit, în ceasurile obişnuite ca şi în cele hotărîtoare. A fost un Rege liberal şi democrat, convins că numai în libertate şi pe o largă temelie se pot ridica astăzi marile edificii sociale. A fost un Rege viteaz, nefricoşat de primejdii, ştiind că adese ori viaţa isbucneşte din mijlocul ruinelor. A fost un Rege leal, aşa cum sunt sufletele fără de prihană care nu cunosc nimic mai presus de sentimentul onoarei şi al datoriei. A fost, în sfârşit, un Rege mare prin tot ce a săvârşit ca şi prin tot ce a gândit pentru ţara Lui precum mare a fost nu numai prin înţelesul ce a ştiut să dea vieţei dar şi prin seninătatea augustă cu care a stat în faţa morţii.

Şi totuşi, a fost ceva mai rar, mai înalt şi mai impunător decât toate acestea. Prin subordonarea Lui totală la interesele şi idealurile naţiunei, — subordonare mergând până la sacrificiul complet al oricărei legături firesti; prin acea miraculoasă impersonalizare care I-a dat putinţa să fie expresiunea cea mai limpede, cea mai credincioasă, cea mai desăvârşită a conştiinţei naţionale,— El a fost nu numai un Rege care şi-a împlinit datoria dar a fost *Regele*, în cea mai justă şi mai nobilă accepţiune a cuvântului, întruparea Regalităţii însăşi.

Minunată apariţie care nu s'a putut închega decât din adâncurile mistice ale unui suflet menit să se ridice triumfător deasupra contingenţelor şi a raţiunilor trecătoare!...

Numai această putere lăuntrică, dăruită celor aţinşi de graţia divină, L-a făcut, în ceasul cel mai mare pe care l-am trăit dela urzirea neamului, să primească, în potriva oricărei alte consideraţiuni, hotărîrea imperioasă a Istoriei. In măreaţa epopee a luptelor pentru îndeplinirea acestei hotărîri, nu L-a mânat nici spiritul de aventură nici calculul politic. L-au împins iresistibil forţele misterioase ale rasei noastre, Sufletul ei chinuit dar pururea neînvins, imanenţa unei justiţii superioare, care veghiază ca destinele istorice ale popoarelor să fie îndeplinite.

Şi astfel, ceeace era în însuşi germenul înfăpuirei acestui neam, ceeace era în gestul providenţial al Marelui Impărat care ne-a răsădit şi ceeace veacuri de primejdii şi de vicisitudini n'au putut distruge a dat, subt mâna Marelui Rege, roada plină a reîntregirei noastre!

Numai astfel se înţelege cum, într'un timp în care vechile credinţi şi vechile instituţii se clatină ori se prăbuşesc, El a putut, spre fericirea acestui Stat, să impună respectul nelimitat al Tronului, înălţându-se ca un stâlp de lumină în întunericul tuturor contradicţiilor şi al tuturor dibuirilor.

Smeriţi şi recunoscători ne ridicăm ochii către acest stâlp de lumină, încredinţaţi fiind că sub raza lui ne putem ralia pentru o sforţare comună. Prin felul cum şi-a înţeles datoria, El ne-a arătat că neamul nu suntem numai noi ci e şirul infinit al generaţiilor trecute, prezente şi viitoare. Nouă, celor cari li culegem învăţămintele, să ne fie oare interzisă această vastă îmbrăţişare?

Ce pot însemna oare neînţelegerile noastre mărunte, pasiunile noastre trecătoare, interesele şi ambiţiunile noastre de o clipă când îndărătul nostru se îngrămădesc secolii de opintiri şi de jertfe, iar înaintea noastră ne aşteaptă, neîndurătoare, judecata acelor ce au să vină?

O, nu! Marele exemplu nu poate rămâne fără de urmări. Uniţi cu toţii în jurul Tronului, cu atât mai scump cu cât mai fragedă este fiinţa ce-l ocupă, să ne întrecem nu în ură şi în distrugere ci în devotamentul către Patrie, în serviciile ce-i putem aduce clădind cu răbdare şi mai ales cu iubire!

In ultimele lui clipe — clipe de stoică resemnare — va fi simţit desigur sufletul Lui duios toată jalea despărţirei de fiinţele scumpe inimei, Lui cum scumpe sunt inimei noastre a tuturor, — dar şi cu ce drag se va fi gândit Dânsul la tot farmecul acestui pământ, cu a cărui ţărână trupul Lui trebuia să se confunde; la toată feeria acestei naturi bogate cu care D-zeu ne-a binecuvântat şi mai cu seamă la sufletul bun şi credincios al acestei ţărănimi pe care a înţeles-o pentru că a iubit-o.

Pentru acest pământ şi pentru acest popor El a suferit înfrângându-se pe sine însuşi. Biruinţa ce ni se cere nouă e mai uşoară dar cu atât mai poruncitoare sunt vocile ce ne-o reclamă. Ele se înalţă din lăcaşul, în care Intemeetorul regatului şi Intregitorul neamului odihnesc alături de Voevozii clădiţori şi păstrători de ţară cum se înalţă de pe tot întinsul acestui pământ de lupte şi de suferinţi milenare.

Următori acestor îndemnuri să ne întărim prin unire şi vom biruit prin credinţă aşa cum a biruit Acela Căruia nu-I putem aduce o jertfă sufletească mai scumpă inimei Lui.

Cuvântarea preşedintelui Camerei

D. preşedinte N. N. SAVEANU în numele Camerei a rostit următoarele:

Intregul popor român plânge astăzi pierderea Regelui său slăvit.

Adunarea Deputaţilor, împărtăşind această nemărginită durere, îşi exprimă sentimentele sale de iubire, recunoştinţă şi admiraţiune pentru Marele Dispărut.

Cu neamul nostru soarta a fost vitregă, ca multă vreme ne-a ţinut despărţiţi. Abia la 1859 s'au unit cele două mici Principate, iar ultima dorinţă a Divanurilor ad-hoc nu s'a realizat decât la 1866.

Atunci, oferindu-se Coroana României Celui care mai târziu a fost primul nostru Rege, El, când I s'a atras atenţiunea că eram sub suzeranitatea Sultanului, a încredinţat pe cel care li făcuse obiecţiunea de a cuceri neatârnarea Ţării sale prin puterea armelor.

S'a ţinut de cuvânt. Războiul dela 1877 ne-a dat independenţa şi apoi regalitatea.

Mai rămânea îndeplinirea visului, care purure a stăpânit sufletul românesc.

La 1866 s'a arătat Celui căruia I se oferise Coroana, o hartă a României, cu ţările vecine locuite de români, spunându-I-se că într'o zi toate aceste ţinuturi vor forma o singură ţară.

Şi aceasta a doua profeţie s'a împlinit.

Regele Ferdinand S'a încoronat la Alba-Iulia ca Rege al tuturor românilor. (Aplauze furtunoase).

Autorul Cântării României, într'o paralelă între două strălucite figuri ale trecutului, constată că spada sângeroasă, căzută din mâinile lui Decebal, a fost ridicată de Ştefan-cel-Mare, după 14 veacuri şi se întreabă, de cine şi când va mai fi ridicată ea?

Spada purtată cu atâta glorie de marele domn al Moldovei a fost ridicată la 1916 de Regele Ferdinand.

El a înţeles că sunase atunci ceasul de mult aşteptat al întregirii neamului nostru şi purtând-o cu aceeaş glorie şi cu aceeaş neşovăită încredere în victorie ca şi marele său înaintaş, ne-a dat fericirea să ne găsim azi la un loc toţi cei cari avem aceeaş origine, vorbim aceeaş limbă, avem aceleaşi aspiraţiuni în viitor.

Dar, în când în trecut Decebal, mort, Dacia cade, Ştefan, coborît în mormânt, Moldova se întunecă, azi Regele Ferdinand, dormindu-Şi somnul de veci la Curtea-de-Argeş, ne lasă România menită să propăşească şi să strălucească tot mai mult în viitor.

Fie ca Nepotul Său, M. S. Regele Mihai I., (aclamaţiuni), Cel care, în conformitate cu legile ţării, este chemat Să-I urmeze, să ducă tot mai departe măreaţa operă a Unchiului Său, urmând pilda Regelui Ferdinand, bun şi blând în timp de pace, viteaz în război, a cărui domnie glorioasă va fi pe deapururea slăvită de întreg neamul românesc. (aplauze, ovaţii).

SENATUL

Şedinţa a fost deschisă la ora 5 d. a., de d. preşedinte C. Nicolaescu.

Pe banca ministerială sunt toţi miniştrii.

D. I. I. C. Brătianu a citit acelaş declaraţie ca şi la Camera.

DISCURSUL MITROPOLITULUI MOLDOVEI

I. P. S. S. MITROPOLITUL PIMEN AL MOLDOVEI:

Regele nostru iubit, înainte de vreme a încetat din viaţă şi a lăsat pretutindeni jale.

Scurtă i-a fost vremea domniei însă a fost rodnică în fapte istorice.

Aceste fapte istorice au fost făcute cu prisosinţă şi cu dragoste pentru poporul nostru.

Urcat pe tron în vremea războiului, a împlinit idealul strămoşesc „Unirea tuturor Românilor", dorinţa sfântă a strămoşilor noştri.

In clipele grele, dela Iaşi, M. S. Regele Ferdinand a avut totdeauna credinţa în biruinţa armatei sale, biruinţa care avea să vie.

Ca Mitropolit al Moldovei, am fost chemat adesea la Castelul Regal spre a da informaţiuni asupra răniţilor invalizilor şi orfanilor îngrijiţi în mănăstiri.

Purtau M. S. Regina şi neuitatul nostru Rege Ferdinand, mare grije de armata şi poporul său.

Cât de multe fapte mari n'a săvârşit M. S. Regele Ferdinand în timpul domniei sale.

Dar câte fapte mari, cari privesc biserica nu au fost săvârşite? Ridicarea bisericei noastre la rangul de Patriarhe, sărbătorirea aniversării ţinerii Sinodului dela Iaşi, etc. Biserica noastră ortodoxă îi va rămâne veşnic recunoscătoare.

CUVANTUL BISERICII UNITE

P. S. EPISCOPUL VALER TERENŢIU, (bis. română unită) a arătat doliul pe care-l poartă biserica sa, pentru moartea Regelui Ferdinand întregitorul de patrie.

El a fost sprijinitorul de totdeauna al bisericei noastre şi noi îi purtăm simţăminte de recunoştinţă.

GLASUL BISERICII EVANGHELICE

P. S. EPISCOPUL FREDERIC DEUTSCH, în numele bisericei evanghelice din România, arătat regretul bisericei evanghelice uentru moartea regelui Ferdinand şi a arătat solidaritatea pentru clipele prele în care trece ţara, cu poporul şi Regele României.

CUVANTUL BISERICII REFORMATE

P. S. EPISCOPUL MACKAY, în numele bisericii reformate a spus că toţi suntem egali prin doliu, prin devotament, prin patriotism. Totdeauna vom persista cu fidelitate lângă tron, vom respecta legile şi ne vom iubi ţara, pe care Regele Ferdinand, a făcut-o mare.

CUVANTUL EVREILOR

D. şef rabin dr. I. NIEMEROVER a spus:

In această clipă, dureroasă şi înălţătoare, când parlamentul României-Mari îşi exprimă profunda sa recunoştinţă către primul Rege al României întregite, cultul mozaic ridică şi el un altar Repelui Ferdinand I, marele şi gloriosul rege fiind o personalitate clasică şi o figură biblică în Pantheonul sufletesc al Statului român.

El a întrunit la un loc însuşirile regilor Saul, David şi Solomon. Cum Saul a unit la un loc toate triburile lui Israel şi Regele Ferdinand a unit sub sceptrul său toate ţările locuite de români; ca şi repele David, el va străluci în istorie prin viteţia arătată pe câmpul de luptă şi va rămâne o pildă sublimă a evlaviei adevărate, care se manifestă într'o conştiinţă sfântă; ca şi regele Solomon, Regele Ferdinand I a avut înţelepciunea care, după concepţia biblică, îţâşneşte din sânul inimii.

Această etică regească se arată în testamentul Său, prin care poartă deopotrivă de grijă tuturor fiilor patriei şi tuturor cultelor.

De numele Marelui Rege este pentru totdeauna lepat actul de emancipare a evreilor români, act cas a aşezat populaţia evreiască din România pe aceiaş treaptă a datoriei şi a drepturilor cu toţi ceilalţi fii ai ţării. zIn numele întregii evreimi din România, ie serviciul cultului mozaic, exprim sectimeetele noastre te adâncă recunoştinţă Marelui şi gloriosului Rege Ferdinand I, sufletul iăruia va pluti în veci pe Cerul României.

CE A SPUS D. AVERESCU

D. senator general AVERESCU: Nenorocirea ce s'a abătut asupra ţării, impune tuturor locuitorilor ei, să înalţe pioase rugăciuni de smerenie.

Când a sosit momentul ca ţara să intre în război, el şi-a făcut datoia cu prisosinţă, a înfăptuit România mare şi a asigurat opera de consolidare a ţării.

Toate aceste fapte covârşitoare în istoria ţării, va înconjura cu nimb de gloire şi slavă pe Regele Ferdinand al României.

Urăm Regenţei să-şi ducă la bun sfârşit opera grea pe care şi-a luat-o.

D. I. CLINCIU în numele ţărănesc a cetit aceiaş declaraţie ce s'a cetit şi la Cameră.

MAJORITATEA: *Trăiască Regele Mihai I.*

D. ION BRATIANU: Trăiască Regele Mihai! Să dea D-zeu tuturor Românilor sentimentele înnalte ale zilelor pe care le trăim, iar conducătorilor politici simţul politic atât de necesar!

D. ELEMER GHIARFAŞ, în numele partidului maghiar, s'a asociat la doliul poporului român.

D. HORIA CARP a făcut aceiaş declaraţie ca şi d. Filderman la Cameră.

D. C. COSMA, în numele partidului d-lui dr. Lupu, face o declaraţie omagială faţă de memoria Regelui Ferdinand şi de credinţă faţă de urmaşul său.

CUVANTUL ACADEMIEI

D. dr. RACOVIŢA, în numele Academiei Române a arătat marile legături dintre această instituţie şi Regele Ferdinand, care a scris o pagină de glorie în istoria poporului roman şi a ştiut totdeauna să-şi cinstească îndrumătorii buni.

Regele Ferdinand era preşedintele de onoare al Academiei şi prieten al Instituţiunii, care îi va păstra o amintire neştearsă. El a sprijinit cultura, înţelegându-i însemnătatea. A întemeiat prin testament un premiu Academiei, asociind ca totdeauna ş Academia la progresul culturii. Era convins de necesitatea ei.

Impărtăşim Regelui Mihai şi întregei familii regale omagiile şi devotamentul nostru.

D. TONY ILIESCU a vorbit în numele majorităţii şi a asociat sentimentele Senatului.

Arestarea unor comunişti ucrainieni în Polonia

Varşovia, 25 (Rador). — **Poliţia din Varşovia a descoperit comitetul central al comuniştilor din Ucraina occidentală. A fost arestat şeful comitetului, Chawelka, tocmai când tipăria proclamaţiuni. S'au confiscat 20.000 de manifeste în care populaţia era provocată la revoltă. In local au fost confiscate numeroase aparate tehnice.**

Numărul total al comuniştilor arestaţi este de 18 persoane.

Ciclonul din Chili

— PAGUBE IMENSE —

Londra, 25 (Rador). — ***„Chicago Tribune" anunţă că un ciclon a devastat regiunile de Sud ale Statului Chili. Pagubele ar fi imense.***

DE TOATE CU SFERT DE PRET la Soc. „PRODUSUL"
BUCUREŞTI, Calea Moşilor, 63
Cereţi catalogul gratuit.

Indureraţii: Zoe E. Solacoglu fiică, Florica G. Solacoglu soră, familiile Solacoglu, Solacolu, Nicolau, Russescu şi rudele anunţă încetarea din viaţă a scumpului lor

ELIE G. SOLACOGLU

Inginer de mine, fost Director General la Ministerul Industriei şi Comerţului, Comandor al Stelei şi Coroanei României, Medalia Bărbăţie şi Credinţă, etc.

şi roagă rudele, prietenii şi cunoscuţii a lua parte la serviciul divin ce va avea loc **Marţi 26 Iulie 1927, ora 5 p. m.**, în Sfânta Biserică Sft. Ion Nou din Strada Carol colţ cu B-dul Maria, de unde cortegiul funebru va porni spre Cimitirul Bellu. 15

Adânc îndureraţii: D-na P. O. Iliescu soţie, Elena şi Nicolae Constantinescu cu copii, D-ra Profesor Giurgescu cu copii, D-na Arhitect Cristoloveanu cu copiii, D-rii Mihail şi Elvira Iliescu cu fiul, Maior Aurel şi Felicia Iliescu, fiice, fii, nurori, nepoţi, nepoate; familia Dr. Mitrea (Reşinari) veri; D-na Ath. Ionescu, D-na şi D-l Ştefan Nanul cumnaţi şi cumnate, familiile advocaţi Panait, Nicolae, George, Mihail şi Teodor Ionescu cu copiii lor; familiile Aurel şi Maior Victor Ştefan Nanul, Pleşoianu, Sofiicu cu copiii lor; familiile Dr. Anghelovici, Vanghele şi advocat Iancu şi Dimitrie Protopopescu, nepoţi şi nepoate; familia Mihăilescu, familia Medic General Ştefănescu, nepoţi; precum şi familiile Mironescu şi Istrati, cuscri, anunţă cu nemărginită durere pierderea a mult iubitului şi nepreţuitului lor soţ, tată, socru, unchiu, bunic şi cuscru

Oprea Iliescu

Veteran din 1877

Mare proprietar, fost Consilier al jud. Ilfov, decorat cu „Crucea Trecerea Dunării", ofiţer al Coroanei României, ş. a.

Decedat în dimineaţa zilei de 24 Iulie, după o lungă suferinţă şi vă roagă a lua parte la ceremonia funebră ce va avea loc Miercuri 27 crt., ora 3 p. m., la domiciliul defunctului, strada Frumoasă Nr. 26, de unde cortegiul va porni la cimitirul Bellu, unde se vor depune rămăşiţele pământeşti în cavoul familiei.

Rugaţi-vă pentru sufletul lui bun şi cinstit.

Aceasta ţine loc de invitaţie. 12

Mult întristaţii: Gheorghe Ştefănescu, Tilică, Ştefania, Pavel Pascu, Familiile Ştefan Papiţica, Stan Ştefănescu, Marin Ştefănescu, Locot. Carianopol, Vasile Ştefănescu, Ioan Fronescu şi Costică Mironescu, au durerea a anunţa moartea prea iubitei lor soţie, mamă, soră şi cumnată

Iordănică Gh. Ştefănescu

în etate de 45 ani

după o lungă şi grea suferinţă.

Inmormântarea va avea loc în ziua de 26 Iulie 1927.

Cortegiul va plecă din strada Eliade Moşi 16, la ora 17, iar înhumarea se va face în cavoul familiei din cimitirul Reînvierea (Pătrunjel). 5

BUZAU

D-rul BERNEA

din Bucureşti

Specialist în boale şi operaţiuni de ochi, nas, gât şi urechi, va fi în Buzău între 25 Iulie şi 4 August şi va da consultaţiuni în Str. Unirei 45. 9654

SOCIETATEA „SAMANTA" (Str. D. A. Sturdza No. 13) a pus în vânzare **seminţe selecţionate** din noua recoltă a fermelor ei

In vederea dificultăţilor transportului comenzile trebuesc adresate din timp. 9061

Fabrică cehoslovacă

producând tacâmuri cari sunt ferite de rugină şi durabile contra acidului, predă reprezentanţa generală pentru desfacerea pe cont propriu a produselor ei, la hoteluri, restaurante sau alţi consumatori, unei firme cu capital. Condiţiuni: Referinţe de primul rang şi garanţie bancară. Oferte sub „P. N. 1861" prin Rudolf Mosse, Prag, Ovocny trh, 19. 10

INSTITUT grafic artistic

caută reprezentant de primul rang în deosebi pentru litografie, având relaţiuni bune pe lângă consumatorii din Regat. Oferte indicând activitatea de până acum, rezultatele reale dovedite, pretenţiuni şi referinţe se vor adresa sub „Incredere Rb. 1515" Agenţiei de Publicitate Rudolf Mosse S. A. Timişoara I., strada Mercy No. 2. 9

Citiţi „VESELIA"

D-na Maria Stănescu, D-na Alexandrina Ciocârlie şi d-l Ion Ciocârlie împreună cu fiul lor Paul mulţumesc pe această cale tuturor rudelor, prietenilor şi cunoscuţilor, pentru simpatia manifestată cu ocazia decesului şi înmormântării iubitului lor tată, socru şi bunic 8

Ilie Clinceanu